

Odprto pismo evropskemu poslancu gospodu Francu Bogoviču

Spoštovani g. poslanec Franc Bogovič!

V Evropski uniji poteka velika reforma avtorskega prava, v središču katere je predlog Direktive o avtorski pravici na enotnem digitalnem trgu. Prvotni namen sprejema Direktive naj bi bil "izboljšanje dostopa do avtorsko varovanih vsebin, spodbujanje novih vrst uporabe del v raziskovanju in izobraževanju ter uravnoteženje interesov pri uporabi in distribuciji avtorskih del v spletnih okoljih". Zaradi problematičnih določb, kakršna je nova sorodna pravica za izdajatelje medijskih publikacij (11. člen) in določba o odgovornosti za uporabo avtorsko varovanih vsebin, ki jih na platforme nalagajo uporabniki (13. člen), pa so prvotno dobro zastavljeni nameni razvedeneli.

Tik pred julijskim glasovanjem je debata o reformi postala zelo burna in zadnje čase grda. V debati se ne uporablja več samo argumentov za ali proti določenim rešitvam ter opozarja na prednosti ali nevarnosti, ki jih predlogi prinašajo, ampak se drugače misleče poskuša premagati tudi tako, da se jih blati.

To počnete tudi vi. V svojih javnih nastopih, na družbenih omrežjih in v objavljenih prispevkih (nazadnje v časniku Večer) ne prenehate ponavljati manipulativnih navedb o tem, da Direktivo rušijo Googlovi plačanci. Tako izpostavljate tudi inštitut Danes je nov dan, ki je eden izmed soorganizatorjev okrogle mize o reformi avtorskega prava, ki bo potekala ta petek na Pravni fakulteti v Ljubljani. Temu ostali soorganizatorji, ki smo Inštitut za primerjalno pravo, Inštitut za intelektualno lastnino, Zavod Državljan D in Opening Up Slovenija, ki je iniciativa različnih organizacij pod vodstvom Inštituta Jožef Stefan, nasprotujemo.

Organizatorji smo okroglo mizo naslovili "Evropa potrebuje dobro reformo avtorskega prava" in na dogodek povabili zelo različne deležnike, npr. tudi raziskovalce, šolnike in predstavnike knjižnic, ki v tej razpravi običajno sicer ne dobijo besede ali niso slišani, vse zato, ker želimo prispevati k bolj pluralistični razpravi o reformi avtorskega prava.

Manipuliranje s podatki in namigovanje, da so kritiki direktive plačani s strani Googla, da opozarjajo na slabosti Direktive, je nepošteno tudi do številnih institucij, ki se zavzemamo za dobro reformo avtorskega prava in opozarjamo na nevarnosti, ki jih prinaša trenutni predlog direktive. To počnemo zato, ker je to naše poslanstvo.

Vaše manipuliranje s podatki in namigovanje je nepošteno tudi do državljanov. Zlasti zato, ker to počnete tudi potem, ko vam je inštitut Danes je nov dan že posredoval informacije o prejetih sredstvih iz sklada Google Digital News Initiative, ki so v celoti dostopne tudi na spletni strani tega sklada, in ko vas je opozoril na nepravilnost vaših namigovanj na socialnem omrežju Facebook dne 3. 9. 2018 in izpostavil tudi, da so prejemniki sredstev iz istega sklada tudi številne druge organizacije, slovenska podjetja in posamezniki iz Slovenije, med njimi tudi Slovenska tiskovna agencija (STA), ki je sicer zagovornik direktive. Vse informacije o skladu DNI, vključno z opisom projektov, za katere so sredstva podeljena, so popolnoma transparentno objavljene na spletni strani sklada, vendar kljub temu z manipuliranjem nadaljujete še naprej, kar ni pošteno.

Za pravilno delovanje digitalnega trga bi bilo ključno najti rešitve, ki bi ustvarile ravnovesje med različnimi interesi in deležniki. Vendar tudi zadnji predlogi, ki jih je ponudil g. Axel Voss, vaš kolega in poročevalec o Direktivi v Evropskem parlamentu, še vedno ne rešujejo vseh pomislekov.

Nevarnosti, ki jih prinaša Direktiva, nikakor niso samo v tem, da tehnologija še ni dovolj zrela, kot pišete v vašem prispevku za Večer.

Da, robustni filtri, ki bodo po novem obvezni in si jih bodo lahko privoščili samo največji (npr. Google), so velik problem, saj bodo avtomatsko odstranjevali tudi vsebine, ki jih sicer avtorsko pravo dovoljuje na podlagi izjem in omejitev avtorske pravice. To pomeni, da bodo odstranjevali tudi dovoljene vsebine, kar vpliva na kvaliteto in svobodo komuniciranja na internetu.

Vendar je problemov v zvezi z Direktivo še več. Nanje opozarjajo številne organizacije in interesne skupine, npr. OZN, EBLIDA, SPARC Europe, European Copyright Society, EURODOC, 25 evropskih univerzitetnih raziskovalnih centrov v sodelovanju z organizacijo CREATE, Inštitut Max Planck, Civil Liberties Union For Europe, EDRI, Communia, Wikimedia, Electronic Frontier Foundation, Creative Commons, The Libraries And Archives Copyright Alliance, EIFL, Open Knowledge Foundation, OCCRP, 169 evropskih akademikov in profesorjev s področja prava intelektualne lastnine, prava interneta, človekovih pravic in novinarstva, v Sloveniji pa poleg organizatorjev okrogle mize tudi Mlada akademija, Forum za digitalno družbo, NUK, Kvadrakadabra, Asociacija - organizacija samostojnih ustvarjalcev v kulturi, če naštejemo samo nekatere.

Vsi se strinjamo, da Evropa nujno potrebuje reformo avtorskega prava, a to ne pomeni, da so trenutno predlagane rešitve v Direktivi dobre. Ravno zato je kulturni dialog z vsemi deležniki pomemben.

Živimo v časih, ko je v družbi zmeraj več nestrpnosti in ko sta manipulacija in blatenje postala nova normalnost. Ne zdi se nam prav, da poskušate z lažnimi obtožbami očrniti druge, s katerimi ne delite mnenja. Takšen način razprave zavračamo in vas s tem pismom, ki je poslano vsem vašim slovenskim kolegom v Evropskem parlamentu, kot evropskega poslanca, ki imate prav zato še večjo družbeno odgovornost, pozivamo, da svoje ravnanje popravite in se opravičite.

Inštitut za intelektualno lastnino
Inštitut za primerjalno pravo
Opening Up Slovenija
Zavod Državljan D
Danes je nov dan